

se gradivo za njo silno marljivo nabira. „Društvo za poviestnico jugoslavensko“, ki je izdalo 11 knjig „Arkiva“, a potem za več let nič, prerodilo se je l. 1878. Zdaj se zove „Hrvatsko arkeologiško društvo“; predsednik mu je Ivan Kukuljević Sakeinski, podpredsednik in urednik društvenega časopisa S. Ljubić. — „Viestnika“, ki ga društvo izdaje, izšli so trije tečaji; té dni zagledal je beli dan četrtega tečaja prvi zvezek, ki je še bolj zanimljiv ko prejšnji. — Zgodovinska knjiga je nadalje delo Fra Mije Batinića: Djelovanje Franjevacu u Bosni i Hercegovini za prvih šest vjekova njihova boravka (1235–1517.) I. Cena je 80 kr. Ta knjiga dopolnjuje in izpravlja najnovejše delo prof. Vj. Klaića: Povjest Bosne. — Hrvatsko Društvo sv. Jeronima izdalo je tega pisatelja „Opis zemalja u kojih obitavaju Hrvati“. To je že drugi zvezek tega, ljudstvu namenjenega dela. V tej knjigi opisuje se dična Dalmacija osobito lepo.

V „Ljublj. Zvonu“ omenil sem že novega, v Zagrebu izhajajočega, nemškimi jezikom pisanega „Kroatische Revue“ zvanega časopisa. Namen temu listu je, tujce, v prvi vrsti Nemce z našimi odnašaji, literarnimi in socijalnimi, upoznati. — Izdavatelj in urednik listu, dr. Ivan pl. Bojničić oznanil je nedavno, da bode izdaval list „Südslavische Revue“ ter da so mu najboljši pisatelji „jugoslovanski“ svoje sodelovanje obljubili. A kako tó, da se imenuje list „Kroatische Revue“? Meni se vidi, da si je čestiti gospod doktor hotel samo naročnikov v Slovencih in Srbih dobiti, da bode potem ideje proroka Starčevića prodajal. — Zadržaj prvega sešitka je sledeči: dr. I. Frank: „Kroatien im Gefüge des modernen Rechtsstaates; — Fr. Selák: Der slovenische Lyriker X und seine Vorgänger (Cf. Zvon II. 2. 125.); — Die Karsterscheinungen im westlichen Theile des Agramer Gebirges von dr. Dragutin Kramberger. — Zur geistigen Kultur in Bosnien von S. Singer. — Der Buchdruck in Kroatien im XVI. und XVII. Jahrhundert von Ivan v. Kukuljević. — Na tó slede iz družih listov pretiskane ali preložene „kritike“ in literarne vesti. — S 50 naročniki, ki jih do zdaj list ima, ne bode sé menda vzdržal. — Predno svoje poročilo končam, naj bode še povedano, da je dobro znani hrvatski pisatelj gospod Josip Evgen Tomić našemu rojaku g. Josipu Géclju dovolil preložiti na slovenski jezik svoj ljudski igrokaz „Baron Franjo Trenk“. Gospod Gecelj je delo že zgotovil ter te dni Dramatičnemu društvu v porabo poslal. Onega istega pisatelja nova igra „Matijaš Grabancijaš, djak“ (napisana po stari slovensko-hrvatski igri istega imena) predstavljala se je dne 12. febr. 1882 v Zagrebu. Jedna osoba v tej igri je „Kranjac“ in govori „kranjski“ in sicer tako brutalno „krajnštino“, da se človeku gnjusi. Nadejemo se, da bode g. Tomić pred tiskom stvar predrugačil.

V 7. dan meseca marea slavi bode Adam Mandrović, velezaslužni ravnatelj hrv. narodnega gledališča svojo petindvajsetletnico. Hrvatje prirejajo mnogo slavnostij njemu na čast.

Andrija Palmović, bivši župnik v Komarevu pri Sisku, jeden najgenijalnejših pesnikov hrvatskih, umrl je v Zagrebu v 10. dan meseca februarja 1882. v krepki moški dobi.

Srbska književnost. Srbska knjigarna „braće Jovanovića u Pančevu“ zbira narodne pesni ter jih urejene po pojedenih junacih ali dogodbah, kakor je to prof. Stojan Novaković v „Kosovu“ svetoval, v zvezkih po 15 kr. izdaje. Do sedaj so izšli sledeči sešitki: Miloš Obilić, Car Lazar, Banović Strahinja, Serdar Janković,

Visoki Stevan, Sibirjanin Janko, Car Dušan, Starina Novak, Ljutica Bogdan, Car Konstantin i Carica Jelena, Jakšići i Propast carstva srbskoga.

„Niz srpskih pripovijedaka, većinom o narodnom sudjenju po Boki, Crnoj Gori i Hercegovini“ zove se knjiga ki jo je izdal znani srbski novelist Vuk vitez Vrčević. Srbska kritika to delo močno hvali. (Cf. Zvon I. 12. 788.)

Iz *St. Francis, Milwaukee, Wis.* v Severni Ameriki piše nam slovensk rojak: Med tukajšnjimi Slovani, osobito Čehi, veje še čvrstejši duh nego med našimi rojaki „in the Old Country“. Samo Čehi vzdržavajo v Severni Ameriki 10 časopisov in pošiljam Vam tukaj česki tednik „Slovan Americký“, ki že 13. leto izhaja v Jowa City, Jowa. (Format listu ima 55 cm dolgosti in 35 cm širokosti. Ured.) — Ravno zdaj se skladajo novci za višje česko učilišče v Jowa City, Jowa in za česki samostan, združen z učiliščem v Nebraski. Višje česko učilišče v Jowa City bode stalo 21.000 tolarjev. Profesorjev bode najmenj pet, ki bodo učili: 1. česki jezik, česko književnost in zgodovino, slovansko zgodovino in slovanski narodopis; 2. grški in latinski jezik; 3. angleški jezik in njega literaturo, amerikansko in občno zgodovino; 4. in 5. razne realne predmete. V prostih dneh (v četrtek in soboto popoldne) se bodo razen teh predmetov dijaki še učili gimnastike, plesa, plavanja, deklamacije, godbe. Počitnice bodo meseca junija in decembra. Učitelji bodo stali na leto 8500 tolarjev; dijakov mislijo, da bode vsaj 170, ki bodo plačevali po 50 tolarjev šolnine.

Slovenskemu narodu!

Ni ga z lepo naroda, ki bi živel v tako neugodnih okoliščinah, ko narod naš. Razdeljen na več upravnih teles in dotikajoč se narodov, kateri so bili od nekedaj najhujši sovražniki njegovemu razvitku, mora se z vsemi svojimi močmi in sicer mnogokrat nevspešno boriti za one naravne pravice, katere srečnejši narodi uživajo brez ugovora.

In vendar v tem vednem boji narod naš ni omagal in tudi omagal ne bode. Porok zato nam je okoliščina, da se vrste narodnih naših boriteljev od leta do leta množe, in da si naša narodna ideja pridobiva vedno več tal.

Dasi se z ozirom na to moremo nekako potolaženi ozirati v prihodnost, vendar je dolžnost naša skrbeti za to, da bode ta napredek trajen in da se vzbudi in utrdi pri nas čedalje več narodnega ponosa.

To pa se more doseči s tem, da se v našem središču — v beli Ljubljani — ustanovi zavod, iz katerega bi se sveže narodno življenje razširjalo po vseh krajih mile naše domovine.

In v ta namen ustanovili smo podpisani društvo „Narodni dom“ ter si postavili za nalog sezidati in vzdrževati poslopje, v katerem bi imela vsa narodna društva ljubljanska stalno in dostojno bivališče.

Poslopje to preiti ima v nekoliko letih v lastnino „Slovenske Matice“, postane torej lastnina vsega slovenskega naroda, kateri bo razen družih imel od njega tudi te koristi, da se bode polovica njegovih dohodkov porabila za literarne svrhe, polovica pa za ustanove slovenskim pisateljem, umetnikom in dijakom.